

Ár 2010, föstudaginn 5. febrúar, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Guðlaug Brynja Ólafsdóttir og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 48/2009**:

M
gegn
Fjármálafyrirtækið F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og F hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 10. september 2009 með kvörtun lögmanns fyrir hönd sóknaraðila, dagsettri 20. ágúst 2009. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. september 2009, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögmanns dagsettu 30. september 2009. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi úrskurðarnefndarinnar, dagsettu 2. október 2009, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust þær með bréfi lögmanns sóknaraðila, dagsettu 16. nóvember 2009. Með bréfi úrskurðarnefndarinnar, dagsettu 13. janúar, var óskað eftir frekari gögnum frá varnaraðila. Bárust þau með rafpósti hans, dagsettum 19. janúar 2010.

Málið var tekið fyrir á fundum úrskurðarnefndarinnar 11. og 30. desember, 7. og 29. janúar og 5. febrúar 2010.

II.

Málsatvik.

Hinn 2. júní 2006 gaf bróðir sóknaraðila út skuldabréf til varnaraðila að fjárhæð kr. 2.400.000. Gekkst sóknaraðili, ásamt N í sjálfskuldarábyrgð til tryggingar skilvísri og skaðlausri greiðslu af skuldinni. Liggur frammi í málinu skjal, dagsett 7. júní 2006, þar sem sóknaraðili N staðfesta með undirritun sinni að þau hafi fengið og kynnt sér bækling um sjálfskuldarábyrgðir og lánsveð. Í skjalinu kemur skýrt fram að niðurstaða greiðslumats bendi til þess að lántakandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar miðað við núverandi fjárhagsstöðu.

Vanskil urðu á greiðslu afborgana af láninu og var í kjölfarið gert fjárnám í íbúð sóknaraðila 16. janúar 2007 og eignin seld nauðungarsölu 5. nóvember 2007. Sóknaraðili greiddi varnaraðila kr. 905.506 þann 19. nóvember 2007 og var nauðungarsölubeiðni varnaraðila afturkölluð sama dag. Eftir nefnda greiðslu voru ógjaldfallnar eftirstöðvar kr. 2.010.891 að meðtöldum vöxtum.

Með bréfi til varnaraðila, dagsettu 14. nóvember 2008, óskaði sóknaraðili eftir því að honum yrði látinn í té útreikningur og greiðslumat, sem gert hefði verið vegna nefnds skuldabréfláns. Kvaðst hann ekki kannast við að sér hefði verið sýnd niðurstaða greiðslumats og þvertók fyrir að hafa ritað undir það. Væri undirskrift sóknaraðila því falsað. Kvaðst sóknaraðili jafnframt efast um að greiðslumat hefði

verið gert. Með bréfi lögmans varnaraðila, dagsettu 27. nóvember 2008, var erindi sóknaraðila hafnað. Var sóknaraðila tjáð að greiðslumat hefði farið fram og þar hefði komið fram að útgefandi skuldabréfsins gæti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Með bréfinu fylgdi niðurstaða greiðslumatsins.

Sóknaraðili ítrekaði beiðni sína um afrit greiðslumatsins með bréfi til varnaraðila, dagsettu 2. desember 2008. Erindinu var hafnað með bréfi lögmans varnaraðila, dagsettu 4. desember 2008, en var enn ítrekað með bréfi lögmans sóknaraðila til lögmans varnaraðila, dagsettu 2. febrúar 2009. Enn var erindinu hafnað með bréfi lögmans varnaraðila til lögmans sóknaraðila, dagsettu 11. febrúar 2009. Með bréfi lögmans sóknaraðila til lögmans varnaraðila, dagsettu 29. apríl 2009, var þess krafist að sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila yrði felld úr gildi og að varnaraðili endurgreiðdi sóknaraðila kr. 905.506, auk dráttarvaxta frá 19. nóvember 2007 til greiðsludags. Erindinu var hafnað með bréfi lögmans varnaraðila, dagsettu 6. maí 2009.

Málið barst úrskurðarnefnd 10. september 2009 með kvörtun lögmans sóknaraðila, dagsettri 20. ágúst 2009.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðili endurgreiði honum kr. 905.506, auk dráttarvaxta frá 19. nóvember 2007. Þá gerir sóknaraðili jafnframt þá kröfu að viðurkennt verði að sjálfskuldarábyrgð hans sé ógild.

Sóknaraðili kveður varnaraðila hafa verið óheimilt að innheimta kr. 905.506 vegna nefnds skuldabréfs þar sem sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila hafi verið ógild frá upphafi. Mótmælir sóknaraðili því að greiðslumat hafi farið fram á aðalskuldara. Hafi varnaraðili virt að vettugi þá skyldu að meta greiðslugetu aðalskuldara og kynna sóknaraðila þá niðurstöðu, sbr. 3. mgr. 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, en lánsfjárhæð hafi verið hærri en kr. 1.000.000 sem þar er tilgreind. Þar sem varnaraðili hafi ekki sinnt nefndri skyldu sinni valdi það ógildingu á sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila og beri varnaraðila því að endurgreiða kr. 905.506.

Til vara kveðst sóknaraðili byggja kröfur sínar á því að niðurstaða hugsanlegs greiðslumats hafi aldrei verið kynnt honum, sbr. 3. mgr. 4. gr. áður nefnds samkomulags. Hafi varnaraðili ekki látið útgefanda skuldabréfsins fá skjal um niðurstöðu greiðslumats, sem hann hafi ritað sóknaraðila á, og hafi sú fölsun verið kærð til lögreglu.

Sóknaraðili vísar jafnframt til þess að honum hafi ekki verið tilkynnt um vanskil aðalskuldara fyrr en mörgum mánuðum síðar. Sé það í andstöðu við 5. gr. nefnds samkomulags.

Auk framanritaðs vísar sóknaraðili máli sínu til stuðnings til 36. gr. laga nr. 7, 1936 um sanningsgerð, umboð og ógilda löggæringa og laga um neytendalán nr. 121, 1994.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili telur að úrskurðarnefndin geti ekki fjallað um kröfugerð sóknaraðila þar sem um sé að ræða kröfur eins og settar séu fram í dómsmáli og heyri undir dómstóla, en ekki úrskurðarnefndina. Telur sóknaraðili að úrskurðarnefndin eigi að vísa málinu frá af þessum sökum.

Varnaraðili kveður greiðslumat hafa farið fram þegar umrætt lán var veitt. Hafi niðurstaða þess verið sú að lántakandi gæti ekki efnt skuldbindingar sínar og hafi

báðum ábyrgðarmönnum verið kynnt greiðslumatið. Hafi þeir báðir undirritað niðurstöðu matsins.

Þá telur varnaraðili nefnt skuldabréf vera í vanskilum frá 15. júlí 2006. Hafi sóknaraðila verið send innheimtubríf, greiðsluáskorun og boðun í fjárnám, auk þess gert hafi verið fjárnám í fasteign hans og hún síðan sett á nauðungarsölu. Hafi sóknaraðili aldrei borið því við að hann hafi ekki verið ábyrgðarmaður eða ekki vitað um greiðslugetu skuldara. Hefði hann getað neitað því að fjárnám færi fram og borið þá niðurstöðu undir dómstóla. Með sama hætti hefði hann getað borið ágreining um nauðungarsölu, sem fram fór á eigninni 5. nóvember 2007, undir dómstóla. Hafi sóknaraðili eftir það greitt kröfuna án athugasemda og sé krafa um endurgreiðslu alltof seint fram komin.

VI.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að greiðslumati vegna útgáfu skuldabréfs, sem ónefndur gaf út til varnaraðila 2. júní 2006. Ekki hefur verið dregið í efa að sóknaraðili hafi sjálfur ritað undir nefnt skuldabréf sem sjálfskuldarábyrgðarmaður. Hann hefur hins vegar haldið því fram að greiðslumat hafi aldrei farið fram, auk þess sem nafnritun hans undir skjal sem hafi að geyma niðurstöðu meints greiðslumats og gefið var út fimm dögum eftir að skuldabréfið var gefið út, sé fölsuð. Krefst hann af þessum sökum ógildingar ábyrgðar sinnar og endurgreiðslu á kr. 905.506, sem hann greiddi varnaraðila á grundvelli ábyrgðar sinnar 19. nóvember 2008.

Skilja verður málatilbúnað varnaraðila svo að hann krefjist þess aðallega að máli þessu verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Krafa varnaraðila, sem nýtur aðstoðar lögmanns í málinu, um frávísun málsins byggist á því að kröfur sóknaraðila séu settar fram eins og kröfur í dómsmáli og heyri undir dómstóla, en ekki úrskurðarnefndina. Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettum 8. júní 2000 geta viðskiptamenn fjármálafyrirtækja, sem aðild eiga að nefndinni, snúið sér til nefndarinnar með kvartanir vegna viðskipta við þau. Tekur nefndin til meðferðar kvartanir, sem varða réttarágreining fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis þess annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband milli aðila, sbr. a-lið 2. mgr. 3. gr. Samkvæmt d-lið 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um ágreiningsmál, sem eru til meðferðar almennra dómstóla. Þá fjallar nefndin ekki um mál, sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðilar svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar, sbr. e-lið 6. gr. Er þannig ljóst að lögð er áherslu á vandaða og skýra kröfugerð þeirra, sem beina kvörtunum til úrskurðarnefndarinnar. Enga annmarka er að finna á kröfum sóknaraðila. Sá málatilbúnaður varnaraðila, að vísa eigi málinu frá úrskurðarnefndinni af þeirri ástæðu að kröfur sóknaraðila séu eins og kröfur í dómsmáli og heyri því undir dómstóla, á sér enga stoð í samþykktum fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Er því óhjákvæmilegt að hafna frávísunarkröfu varnaraðila.

Úrskurðarnefndin hefur kynnt sér niðurstöður mats á greiðslugetu ónefnds og séð yfirlit yfir fjárhag hans, dagsett 15. mars 2006. Verður skýrlega af því ráðið að ónefndur gæti ekki efnt skuldbindingar sínar samkvæmt skuldabréfi því, sem sóknaraðili skyldi gerast ábyrgðarmaður á. Verður því við það miðað að umþrætt mat á greiðslugetu lántakanda hafi farið fram. Verður þeirri málsástæðu sóknaraðila að slíkt mat hafi ekki farið fram því hafnað.

Í annan stað hefur sóknaraðili borið því við að undirritun hans á skjal, sem hafi að geyma niðurstöður greiðslumats, sé fölsuð. Sóknaraðili ber sönnunarbyrði fyrir

Þessari staðhæfingu sinni og hefur honum ekki lánast sú sönnun. Verður þessari málsástæðu því hafnað sömuleiðis.

Að fenginni framangreindri niðurstöðu verður, eins og málið er lagt fyrir úrskurðarnefndina, að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Frávísunarkröfu varnaraðila, F, er hafnað.

Öllum kröfum sóknaraðila M á hendur varnaraðila er hafnað.

Reykjavík, 5. febrúar 2010.